

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

VIII. An possint Regulares, inconsulto summo Pontifice, fundare censum,
vel accipere pecuniam ad cambium, vel ad mutuum, cum solutione lucri
cessantis, vel damni emergentis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

quo potest, quia præsuntur voluisse legatum suum eo modo, quo potest, esse firmum, & ratum. Sic Riccius in *praxi*, decis. 56. in edit. 1. Quaranta verb. Alienatio, num. 41. & Barbosa de potest. Episcopi, pari. 3. allegat. 95. num. 59.

5 An autem idem dicendum sit, si fuerit legatum rei mobilis pretiosæ?

Respondetur (quamvis nonnulli affirmant ex eo, quia tota ratio prohibitionis alienandi res mobiles pretiosas, quæ seruando seruari possunt, est quia computantur inter bona immobilia, quorum alienatio, non seruatis iuris solennitatibus, omnino prohibita est) negandum tamen esse, quia econtra rei mobilis pretiosæ retinendæ capax est monasterium, & propterea ob dictam rationem, ea Monasterio per acceptationem incorporata. Ergo, &c. Vide quæ dicuntur infra dub. 22. Vide etiam Riccium & Barbosam in locis supra citatis.

DUBITATIO VIII.

An possint Regulares, inconsulto summo Pontifice, accipere pecuniam ad cambium, vel ad mutuum, cum solutione lucri cessantis, & damni emergentis, vel fundare censum?

SUMMARY.

- 1 Non possunt regulares inconsulto summo Pontifice fundare censum, & accipere pecuniam ad cambium, vel ad mutuum, cum solutione lucri cessantis, aut damni emergentis.
- 2 Afferuntur multa resolutiones, & præsertim Declaratio S. Congregat. Concilij de mandato Urbani VIII. quæ ad litteram rescribitur.
Excipe, nisi excuset vrgens necessitas, & interim non possit adiri S. Pontifex, quia in tali casu possunt impignorari lampades, candelabra argentea, & similia.
- 3 Excipe secundò, nisi excuset consuetudo legitime præscripta.
- 4 Ratio editionis talis decreti fuit, ne quod per vnam viam prohibetur, per alteram concederetur in fraudem legis.
- 5 Sine assensu Apostolico licet alienari possit prædium, vel vineola, tamen non potest alienari pars prædij magni, & pretiosi, quia sic successiue posset alienari totum in fraudem legis.
- 6 Probatum quod regulares non possint fundare censum, neque perpetuum, neque vitalitium.
- 7 Neque possint vendere censum pro solutione æris alieni.
- 8 Possunt tamen emere, v.g. fundum, vel domum mille aureis ad censum super ipsum fundum, vel domum impositis.
- 9 Dummodò dictus census non imponatur cum hypotheca, etiam super alia bona Ecclesiæ speciali.
- 10 Et si non obstat dictorum bonorum Ecclesiæ hypotheca generalis.

1 Respondetur negatiue. Sic habetur expressè in decreto sub die 21. Maij 1624. & declaratione S. Congregationis Concilij, de quibus dicebam dub. 1. num. 4. & tradunt Homobonus in *conf. cas. conscient.* vol. 2. part. 6. respons. 97. Pasqualig. tom. 2. decis. 172. Peyrinus in *Præiud.* Minim. tom. 2. Constitut. 8. Urbani VIII. & Nouarius in *summa Bullar.* tit. de alienat. num. 3. ita vt si id faciant, incurrant penas Extrauag. Ambrosiæ, & dicti decreti S. Congregationis de rebus Regular. non alien.

3 Excipe, nisi excuset vrgens necessitas, & interim adiri non possit S. Pontifex, aut S. Congregatio, quia tunc Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars I.

fieri potest etiam impignoratio lampadum, candelabrorum argenteorum, & similium. Peyrinus in *formulario*, lit. A. cap. 11. n. 3. & Diana part. 5. traç. 13. resol. 6.

Excipe secundò, nisi excuset (vt adnotauit Lezana in *summa q. regul.* cap. 13. n. 3.) aduersus dictum decretum, & dictam sacræ Congregationis declarationem consuetudo legitime præscripta.

Ceterum, ratio editionis talis decreti, & talis declarationis S. Congregationis fuit, ne quod per vnam viam prohibetur, per alteram concederetur in fraudem legis. Ob quam similem rationem rectè dixit Genuesis, quod licet sine assensu Apostolico possit alienari Ecclesiæ prædium, vel vineola, *argum. cap. terrulas*, 12. q. 2. & docent Molin. *disp.* 468. §. *Licet prædicta*, Sæ verb. Alienatio, & alij passim; tamen non possit alienari pars prædij magni, & pretiosi, quia sic successiue posset alienari totum prædium magnum, & pretiosum in fraudem legis.

Quod autem regulares non possint fundare censum, neque perpetuum, neque vitalitium, patet expressè, si non ex Extrauaganti, saltem ex decreto prædicto, & probatur, quia impositio census est quædam alienatio, l. fin. Cod. de reb. Eccles. non alien. & ex decisione Rotæ docet Naldus verb. census, n. 3. impositio namque census est veluti quædam bonorum libertatis venditio; quapropter pecuniam ad cambium, vel mutuum accipere cum solutione lucri cessantis, vel damni emergentis (quod est multò minus, quàm impositio census) prohibuit Regularibus S. Congregatio Sanctissimo approbante, sicuti supra dicebam, & refert Gauantus in *Man. Episc. op. verb. Alienatio*, num. 35.

Hinc etiam declarauit S. Congregatio, non posse regulares facere alienationem, seu venditionem census pro solutione æris alieni. Gauantus loc. cit. n. 40. & Ioan. Maria Nauarrus in *lucerna regular.* verb. Alienatio, num. 3.

An autem possint regulares, aut alij Ecclesiastici emere v.g. fundum, vel domum mille aureis ad censum super ipsum fundum, vel domum impositis?

Respondetur affirmatiue, quia in tali casu Ecclesiæ non tam alienat, quàm acquirit bonum illud stabile, tali onere affectum; secus dicendum, si ille census imponeretur cum hypotheca speciali, etiam super alia bona Ecclesiæ, quia hoc esset alienatio quædam libertatis bonorum Ecclesiæ, quod est iure prohibitum.

Dixi, hypotheca speciali, quia si id fieret per hypothecam generalem, licet fieret, quia iuxta dicta dub. 1. n. 20. & dub. 3. n. 7. & seqq. probabile est hypothecam generalem bonorum Ecclesiæ non esse prohibitam Ecclesiasticis, & regularibus.

DUBITATIO IX.

An, & quomodo sit licita Ecclesiæ rerum alienatio?

Suppositum primum.

SUMMARY.

- 1 Ad licitam rerum Ecclesiæ alienationem requiritur semper causa legitima, hoc est euident Ecclesiæ necessitas, aut utilitas.
- 2 Necessitas est, vt si Ecclesiæ grauetur ære alieno, & non possit soluere, nisi alienet, vel si reparanda sit Ecclesiæ, fundus instaurandus, vel domus sufficiens, qua alioquin corrueret.
- 3 Utilitas, vt si vendatur aliquid, vt melius aliud habeatur, vel si alienetur res inutilis, aut in qua plures sumptus insumuntur, quam sint redditus.
- 4 Ecclesiæ necessitate, aut utilitate cessante requiritur